

Grmeč, Jojkinovac

Damijan Šinigoj

Jojkinovac so naši dolenski jamarji raziskovali že v osemdesetih letih prejšnjega tisočletja in kar je najbolj fascinantno, večina tedaj sodelujočih pri tem projektu je še danes nadvse aktivna v JKNM! Brezno s 460 metrov globine je več kot dve desetletji zasedalo častitljivo prvo mesto po globini med bosanskimi jamami, šele pred kratkim so našli in raziskali globljo. Jojkinovac je še daleč od tega, da bi bil do konca raziskan, saj je v skoraj tridesetih letih jamarska tehnika krepko napredovala, ko so letos željo po raziskovanju pokazali banjaluški jamarji, zbrani v jamarskem društvu Ponir, pa je tudi novomeške jamarje krepko zasrbelo.

Na pot smo se odpravili konec novembra 2015. Jaz naj bi z dvema domačinoma jamo opremil do dna, saj so se v treh prejšnjih akcijah spustili le do okoli 300 metrov, Grdin, Tico, Jasna in Mihael pa naj bi se bolj posvetili fotografiranju vhodne, skoraj 200-metrške vertikale. Spuščal sem se bolj počasi, saj sem pasel zijala v ogromni, fascinantni jami, hkrati pa vse bolj občudoval junake prvopristopnike, ki so raziskovali z veliko manj opreme in s krepko bolj enostavno tehniko! Aco, Joda in jaz smo skoraj tri ure v labirintnem meandru med blatom, vodo in ožinami iskali prave prehode,

Mihael ob vklesanem napisu JKNM pred vhodom v Jojkinovac. FOTO TOMAŽ GRDIN

Plitva vrtača se na dnu nadaljuje v skoraj 200-metrsko vhodno brezno. FOTO TOMAŽ GRDIN

da so nas ujeli tudi fotografi. Polni energije in navdušenja, da gremo na dno fotografirat! Kar verjeti nisem mogel! Dobro, za Miho mi je bilo jasno, da bo rinil na dno, saj se je po 26 (šestindvajsetih!) letih vrnil na kraj zločina in ga nič ne bi moglo zaustaviti, Grdin pa me je res presenetil. Za sabo je vlekel v kepo blata ovit kvadraten kovček s fotografsko opremo, ki se v ozkih meandrih zelo rad zatika, usran je bil do boga in povsem premočen, pa mu tudi še ni vzelo energije! Na srečo je Tico prvi zastokal, da ima on tega dovolj, da je prej že tri ure visel ko klobasa na pritrdiščih in bliskavico držal in poziral in da bi šel ven. Zagrabil sem kot pitbul, da grem z njim, ker da jih je za naprej dovolj in da je bolje, da gremo ven v več skupinah. V svinjski mrzav sva pokukala okoli enajstih zvečer, Jasna naju je bila nadvse vesela. Je šla samo do 200 metrov globine, še ni povsem sanirala operirane rame in jo je bilo v temni bosanski hosti kar malo strah, je povedala. S Ticotom sva se malo umila v ledeni vodi, potem pa smo zakurili kres, da smo dobili žerjavico, saj smo v sač narezali 3 kg mesa, 3 kg krompirja, 2 kg čebule, pol kg gobic, milijon paprik in paradižnikov, pol kg začimb (s ščepcem vegete, kakopak!), pa verjetno še kaj. Ko smo okoli 1. ure zjutraj z zadeve končno postrgali žerjavico in jo odprli, je zadišalo, da bi se angelčki zjokali! Ravno smo čepe ob ognju z žlicami zarinili v dobrote, ko je priblataril Mihael, ki se nam je takojci pridružil v matranju, Grdin pa je ven pokukal šele okoli treh zjutraj. Se je samo na hitrico splaknil in zabrazdal z žlico v sač, malo pokritiziral, saj drugače pač ne zna, potem pa kar odšel proti šotoru. Okoli pete ure zjutraj, ko so zvezde najbolj sijale in je temperatura spolzela krepko pod ledišče, pa sta prikobacala na površje še bosanska prijatelja. Sva ju nahranila, okoli pol šestih smo se končno spravili v posteljo. In spali, kakor se spodobi, do 11. ure! Šele gozdni traktor, ki je prihrumel mimo šotorov, nas je zbudil!

Na dnu vhodnega brezna ter eno od prelivnih jezer na globini od 200 do 460 metrov. Foto TOMAŽ GRDIN

Priprava sidrišča v meandru na globini približno 360 metrov. Foto TOMAŽ GRDIN

Pogled iz Prašičje dvorane proti njenem vrhu. FOTO TOMAŽ GRDIN

Jezero na dnu Velike dvorane na globini 420 metrov, avgust 2017. Foto TOMAZ GRDIN

Prostorna Prašičja dvorana na globini 180 metrov. FOTO TOMAŽ GRDIN

Jojkinovac v treh dimenzijah. Prikazanih je 430 metrov brezna. IZDELAVA TOMAŽ GRDIN

Tabor pri vhodu v Jojkinovac, 27. maj 2016. FOTO TOMAŽ GRDIN

Ko so nas na meji vprašali, ali imamo kaj za prijaviti, smo bili vsi seveda tiho, saj smo bili vsi prepričani, da nimamo ničesar za prijaviti, le ko smo prišli čez mejo, si je Grdin glasno oddahnil. Da še dobro, da nas niso pregledali. Ker smo imeli na opremi toliko bosanskega blata, da bi nas z lahkoto obdolžili, da krademo njihovo ozemlje ...

Jojkinovac pa je seveda le še bolj podžgal radovednost in ko je konec maja 2016 Ponir organiziral kar devetdnevni tabor na Grmeču, smo se jim Tom, Grdin in jaz nemudoma pridružili. Z veseljem smo se spustili v zdaj že domače brezno, moram pa priznati, da me je veselje kaj kmalu minilo. Odločili smo se namreč, da bomo vse skupaj še 3D-poskenirali, a ker je bilo v jami mokro in je vlaga motila laser, smo morali globoka brezna, ki smo jih nameravali samo na hitro popikati, meriti bolj na kratko in je kar trajalo in trajalo, preden smo prišli na globino 300 metrov, kjer so postavili bivak. Vedel sem, da se bližamo bivaku, saj sem zavohal kavo, garači, ki so bili v jami že od srede, so namreč ravno dobro vstali. Za dobro jutro sem jim požrl cel pisker kofeta, da so morali skuhati novega, pa malo smo poklepetali in nekaj pojedli, potem pa se je slovenski trio podal naprej v globine, da pomerimo, kar je bilo še za pomeriti, štirje domačini pa so se odločili, da se bodo počasi oblekli in se odpravili proti površju. Od bivaka naprej se je začel blaten in ozek meander s fosilnim blatom, ki se je nagravnžno lepil na opremo in telo, da me je vse skupaj že spominjalo prav na dolenske jame, dokler seveda nismo zabingljali nad dnom zadnjega brezna, ki je celo večje kot v Čaganki. Pristali smo ob jezeru in občudovali fascinanten slap, potem pa raziskali in poskenirali še vodoravni čudovito okrašen meander, po katerem odteka voda, ki vijuga v dolžini skoraj 300 metrov. Dobesedno odprtih ust smo trapali po tistem rovu in včasih celo pozabili dihati, Grdin pa je nekajkrat zavzdihnil, da kako super bi bilo, če bi imel s sabo fotoaparata. Tukaj se z njim globoko nisem strinjal, saj bi potem prišli ven šele čez en teden. Ko smo bili že kakšnih 70 metrov nad jezerom na poti proti površju, pa je do nas

pribrzel Mihael, da bi nas kmalu kap. Ker nismo vedeli, da pride, njemu pa je tudi šele zjutraj šef povedal, da ne bo treba v službo in je prihitel za nami. V bivaku na 300 metrov smo pomalicali, potem pa smo se pospešeno potegnili ven in v noč pokukali nekaj čez polnoč. Ko smo se proti jutru končno v spravili šotore, sta Tom in Grdin zaspala pred mano, jaz pa sem bil še kar nekaj časa buden, ker sem razmišljal, zakaj Grdin tako stoka. Možnosti sta bili dve – ali je podoživljal spust v jamo, ali pa sta se v majhnem šotoru prijatelja vžgala. Vprašal pa ju zjutraj nisem, saj mi je bilo malce nerodno ... Kot zanimivost naj povem, da je na dnu, v največji dvorani, še vedno plastificiran listek s podpisi slovenskih prvopristopnikov ...

Dokaz, da smo bili novomeški prvopristopniki v Jojkinovcu že leta 1984! FOTO DAMJAN ŠINIGOJ